

Antropologia i intervenció sociocultural

Codi: 101259

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Gabriela Paula Poblet Denti

Correu electrònic: gabriela.poblet@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits oficials.

Objectius

Aquesta assignatura pretén, des de la perspectiva de l'Antropologia Social i Cultural, introduir als estudiants als diferents àmbits de l'Antropologia Aplicada i la intervenció sociocultural, ja sigui tant en el procés d'anàlisi o diagnòstic de la problemàtica, com en la definició de polítiques públiques i socials des d'una perspectiva de la diversitat social i cultural, i amb especial atenció a qüestions relacionades amb la desigualtat i estratificació social, minories ètniques, població immigrant i altres grups exclosos o en risc d'exclusió.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per tal d'assolir els objectius planificats, en aquest cas en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer servir les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.

- Intervenir en diferents contextos i camps d'aplicació de l'antropologia (relacions interculturals, desenvolupament i cooperació, parentiu, salut, educació, utilització social de l'espai i altres àrees d'intervenció).
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar en termes teòrics, metodològics i ètics les recerques antropològiques encaminades a objectius bàsics o orientades a la intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Aplicar els codis ètics vigents al treball de camp etnogràfic.
3. Conèixer alguns casos pràctics d'intervenció.
4. Conèixer i comprendre les bases de l'aplicació de l'antropologia en intervencions socials i mediambientals.
5. Discriminar els aspectes metodològics específics de les recerques aplicades.
6. Identificar els processos diversos de relació entre les poblacions humanes i el seu hàbitat.
7. Identificar i aplegar críticament la bibliografia bàsica que ha conformat el camp d'estudi.
8. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
9. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
10. Interpretar les relacions entre diferents societats i cultures aplicant els conceptes propis de l'antropologia.
11. Reconèixer les implicacions ètiques de les recerques encaminades a la intervenció.
12. Treballar en equip respectant les diverses opinions.

Continguts

PROGRAMA

Tema 1. Introducció a l'Antropologia Aplicada i recorregut històric

Tema 2. Principals debats i dilemes de l'Antropologia aplicada: perspectives teòriques i posicionaments ètics

Tema 3. Exclusió social, marginació i desigualtat al món contemporani

Tema 4. Models d'integració social i ciutadania.

Tema 5. Aproximació a la pràctica antropològica en l'àmbit de la intervenció social i les polítiques públiques

Metodologia

Activitats formatives: classes teòriques i pràctiques dirigides, lectures, realització de treballs i tutories individuals i grupals que inclouen el retorn i "feed-back" del docent.

Metodologia docent:

La metodologia docent serà una combinació de classes magistrals, visionat de documentals, lectures i pràctiques (primera part de l'assignatura), i una metodologia d'aprenentatge per projecte (a la segona part de l'assignatura).

La metodologia de aprenentatge per projecte inclou visionat de documentals, debats i discussions en grups, exercicis pràctics a classe i els seus respectius lliuraments, lectures grupals i l'elaboració d'un treball final.

L'estudiantat treballarà tot el curs en grups de tres persones.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques dirigides pels professors	31	1,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Discussions a l'aula	6	0,24	2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals presencials	5	0,2	3, 4
Tutories treball tutoritzat	25	1	3, 4
Tipus: Autònomes			
Cerca de d'informació (biblioteques o d'altres fons)	10	0,4	2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11
Estudi personal	40	1,6	2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11
Lectura	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Avaluació

Avaluació continuada

35% Prova escrita de la matèria impartida a classe (primera part)

45% Treball Final

20% Participació a classe i entrega d'exercicis a l'aula.

Cal treure una nota mínima de 5 a l'examen per a que faci mitja amb la resta de les notes.

Serà possible recuperar tant la prova escrita com el treball final. Però NO seran recuperables ni la participació ni les activitats que es faran a l'aula durant les classes.

Un estudiant no serà avaluable si no ha realitzat com a mínim 2/3 de les proves avaluatives de l'assignatura.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor/a informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

PLAGI:

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Avaluació única

Aquesta modalitat d'avaluació contempla tres activitats avaluadores en una data fixada a finals de l'assignatura, amb dret a recuperació.

1. Prova escrita (50%). S'avaluarà el coneixement transversal sobre l'antropologia aplicada i la intervenció social desde l'Antropologia segons els continguts treballats al curs.
2. Treball escrit. (30%). S'avaluarà un treball presentat basat en un cas a escollir sobre exclusió, intervenció social, antropologia i política pública. (individual).
3. Presentació del treball anàlitic del cas escollit. (20%). Prova oral.

Al igual que amb l'avaluació continuada, en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació i activitats a l'aula	20%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12
Prova escrita	35%	2	0,08	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Treball Final	45%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografía

Bartoli, L. (2002). *Antropología aplicada: historia y perspectivas des América Latina*. Editorial Abya Yala.

Bastide, R. (1971) *Antropología aplicada*. Buenos Aires: Amorrortu.

Chambers, E. (1989) *Applied anthropology: A Practical Guide*. Illinois: Waveland Press.

Checa, F. (2003). *La integración social de los inmigrados: modelos y experiencias* (Vol. 24). Icaria Editorial.

Eddy, E. M., and Partridge W. L.(1987) *Applied Anthropology in America*. New York: Columbia University Press.

Escobar, A. (1999). Antropología y desarrollo. *Maguaré*, (14), 42-73.

Escobar, A., & Escobar, A. (1998). *La invención del Tercer Mundo: construcción y deconstrucción del desarrollo*. Editorial Norma.

Fantova, F. (2007). Repensando la intervención social. *Documentación social*, 147, 183-198.

Feixa, C. (2006) *Jóvenes "latinos" en Barcelona : espacio público y cultura urbana*. Barcelona : Anthropos : Ajuntament de Barcelona.

Foster, G. M. (1974) *Antropología Aplicada*. México: Fondo de Cultura Económica.

Giménez, C.(1999) *Antropología más allá de la academia: aplicaciones, contribuciones, prácticas e intervención social*. Santiago de Compostela: Federación de Asociaciones de Antropología del Estado Español etc.

Guerrero Arias, P. (1997). *Antropología aplicada*. Ediciones UPS.

Jabardo, M.; Monreal, P. y Palenzuela, P. (coords.) (2008) *Antropología de orientación pública: visibilización y compromiso de la antropología*. Serie, XI Congreso de Antropología de la FAAEE, Donostia, Ankulegi Antropologia Elkartea [en línea] <www.ankulegi.org>. Consultado el 29-06-2015

Kaplan, A. (1996) *Variabilidad en los procesos de integración social, aculturación e identificación en los colectivos de inmigrantes senegambianos en Catalunya*. Bellaterra Barcelona: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Laparra, L., Obradors, A., Pérez, B., Pérez Yruela, M., Renes, V., Sarasa, S., ... & Trujillo, M. (2007). Una propuesta de consenso sobre el concepto de exclusión: implicaciones metodológicas.

Mair, L. P. (2020). *Anthropology and Social Change: Volume 38*. Routledge.

Malgesini, G., & Giménez, C. (1997). *Guía de conceptos sobre migraciones racismo e interculturalidad*. Madrid: La Cueva del Oso, 1997.

Martínez Mauri, M. & Larrea Killinger, C., & (2012). *Antropología social, desarrollo y cooperación internacional: introducción a los fundamentos básicos y debates actuales*. Editorial UOC.

MONGE, S. R. (2021). El Centro Coordinador Indigenista Tzeltal-Tzotzil y el Proyecto Perú-Cornell Vicos: revisión histórica de dos proyectos indigenistas.

Pérez, M. (2007). Las perspectivas y retos de la antropología aplicada en el siglo XXI. *Revista Mad. Revista del Magíster en Análisis Sistemico Aplicado a la Sociedad*, (17), 1-9.

Romaní, O.(2006) "Barcelona desde la Academia o los avatares de una antropología implicada", a: Feixa C. (dir.); Porzio L.; Recio C. (coords.). *Jóvenes latinos en Barcelona. Espacio público y cultura urbana*, Barcelona, pp. 277-283.

San Román Espinosa, T. (2006). ¿Acaso es evitable? El impacto de la Antropología en las relaciones e imágenes sociales. *Revista de Antropología Social*, 15.

San Román, T.(1986) *Entre la marginación y el racismo: reflexiones sobre la vida de los gitanos*. Madrid: Alianza Editorial.

Stolcke, V. (2004). "Qué entendemos por integración social de los inmigrantes". En Checa, F. (2004). *Inmigración y derechos humanos: la integración como participación social* (Vol. 43). Icaria Editorial.

Viola, A. (2000) *Antropología del desarrollo: teorías y estudios etnográficos en América Latina*. Barcelona: Paidós.

Programari

/